

ΙΣΤΟΡΙΚΕΣ ΑΠΟΤΥΠΩΣΕΙΣ
ΤΟΥ ΕΡΓΟΥ ΤΗΣ ΑΠΟΣΤΟΛΙΚΗΣ ΔΙΑΚΟΝΙΑΣ
ΣΤΗΝ ΕΞΩΤΕΡΙΚΗ ΙΕΡΑΠΟΣΤΟΛΗ

Ἐξοχώτατε κύριε Πρόεδρε τῆς Ἑλληνικῆς Δημοκρατίας,

Μέ τιμή καί εὐγνωμοσύνη σᾶς ὑποδεχόμεθα σήμερα κοντά μας, στήν οἰκογένεια τοῦ ἱεραποστολικοῦ Ὄργανοῦ τῆς Ἀποστολικῆς Διακονίας τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος σέ αὐτή τή σεμνή τελετή. Μιά ἐορταστική σύναξη πού οὐσιαστικά ὑπερβαίνει τά τυπικά σχήματα τῆς ἀνθρώπινης τελετῆς καί διακρίσεως, καί ἀποκαλύπτει τά θαυμάσια τοῦ Θεοῦ στόν κόσμο. Μια προεόρτια σύναξη τῆς Πεντηκοστῆς πού συμμετέχουν φωτεινοί καί αἰσιόδοξοι ἄνθρωποι πού σέ χρόνους οἰκειώσεως τοῦ κακοῦ δέν παύουν νά ἐλπίζουν σέ μία ἐποχή πνευματικῆς ἀναγεννήσεως σέ ὅλα τά μήκη καί τά πλάτη τῆς γῆς, σ' ὅλο τόν κόσμο. Καί γι' αὐτό ἔχουν τή δύναμη, τό κουράγιο, τήν ὑπομονή, τήν εὐλογία νά ἀντιστέκονται στήν παρακμή καί τό νέο σκότος τῆς γῆς «ἀπό ὥρας ἕκτης ἕως ἐνάτης» καί νά ἀγαποῦν τόν Θεό καί τόν ἄνθρωπο. Γιά τήν ὑψηλή παρουσία Σας, κύριε Πρόεδρε, πού μᾶς δίδει δύναμη, κουράγιο καί πνευματική ἀνδρεία, δεχθῆτε, παρακαλῶ, ἕνα εὐχαριστῶ πού μεταποιεῖται σέ καρδιακή καί ταπεινή ἱκεσία νά Σᾶς ἔχει ὁ Θεός ὑγίη καί δυνατό, γιά νά δίδετε καί Σεῖς τίς δικές Σας μάχες γιά τό δίκαιο, τήν εἰρήνη, τήν ἀλήθεια, καί τήν ὁμορφιά αὐτῆς τῆς Πατρίδας σέ ὅλη τήν Οἰκουμένη.

Καλοσωρίζουμε σήμερα, μέ πολύ σεβασμό, πνευματική χαρά καί συγκίνηση, ἐξ ὀνόματος ὅλων, τόν Μακαριώτατο

Πατριάρχη Ἀλεξανδρείας καί πάσης Ἀφρικῆς κ. Θεόδωρο, πού εἶχε τή διάκριση καί τήν ἀγάπη νά προκαλέσει τή διοργάνωση αὐτῆς τῆς ἐκδηλώσεως διά τῆς ἀπονομῆς τιμητικῆς διακρίσεως στήν Ἀποστολική Διακονία, καί τόν Μακαριώτατο Ἀρχιεπίσκοπο Ἀθηνῶν καί Πάσης Ἑλλάδος κ. Ἰερώνυμο, πού ὡς Πρόεδρος τοῦ Κεντρικοῦ Διοικητικοῦ Συμβουλίου τῆς Ἀποστολικῆς Διακονίας, ἀλλά καί ὡς πνευματικός πατέρας ὅλων μας, ἀποδέχθηκε μέ εὐγένεια καί τιμή τήν πρόταση τοῦ Μακαριωτάτου Πατριάρχου.

Τό πρωτόκολλο δέν ἐπιτρέπει ἄλλες προσφωνήσεις, ἀλλά θεωρῶ ὅτι ἡ ἀμεσότητα τῶν διαπροσωπικῶν σχέσεων, καί καθότι τό Σάββατο ἔγινε γιά τόν ἄνθρωπο καί ὄχι ὁ ἄνθρωπος γιά τό Σάββατο, μᾶς δίδει τή δυνατότητα νά ἐκφράσουμε τήν τιμή, τή χαρά καί τήν εὐχαριστιακή διάθεση πού νιώθουμε γιά τήν παρουσία τῆς 5μελοῦς τιμίας συνοδείας τοῦ Μακαριωτάτου Πατριάρχου, τῶν ἁγίων Ἀρχιερέων, τῆς ἐκπροσώπου τοῦ Προέδρου τῆς Νέας Δημοκρατίας, τῆς Πρέσβειρας τῆς Οὐνέσκο καί τῆς ψυχῆς τῆς «Ἐλπίδας» κας Μαριάννας Βαρδινογιάννη, τοῦ Πρέσβευς τῆς φίλης Χώρας τῆς Αἰγύπτου, τοῦ ἐκπροσώπου τῆς Πρεσβείας τῆς φίλης Χώρας τοῦ Μαρόκκο, τῆς ἐκπροσώπου τοῦ νέου Δημάρχου τῆς Ἀθήνας, τοῦ Δημάρχου τῆς Ἁγίας Βαρβάρας, τοῦ Ἀρχιγραμματέως τῆς Ἱερᾶς Συνόδου, τοῦ Θεοφιλεστάτου Πρωτοσυγγέλλου τῆς Ἱ.Ἀ.Ἀ., τῶν ἀρχόντων Ὀφφικιάλλων τοῦ Πατριαρχείου, τῶν ἀκαδημαϊκῶν διδασκάλων, τῶν μελῶν τοῦ Κεντρικοῦ Διοικητικοῦ Συμβουλίου τῆς Ἀ.Δ., τοῦ Προέδρου τῆς Ἑνώσεως Ἑλλήνων Ἐφοπλιστῶν Μικρῶν Ἀποστάσεων καί τῶν μελῶν τοῦ Δ.Σ., τοῦ Γενικοῦ Διευθυντοῦ τῆς Ἀμερικανικῆς Ἀρχαιολογικῆς Σχολῆς, τοῦ Προέδρου τῆς ἀλυσίδας «My Market», τοῦ Προέδρου τῆς Ἑταιρείας Bot UK London, τῶν ἐκπροσώπων τῆς Cosmote καί τῶν Σταθερῶν Συγκοινω-

νιῶν, τοῦ Προϊσταμένου τῆς Ἀδελφότητος «Ὁ Σωτήρ», τῶν μελῶν τῆς Ἀδελφότητος «Λυδία», τῶν μελῶν τῶν Ἱεραποστολικῶν Συλλόγων «Πορευθέντες», «Πανελλήνιος Χριστιανικός Ὅμιλος Ὁρθοδόξου Ἱεραποστολῆς» καί «Ἄγ. Ἰωάννης ὁ Χρυσόστομος», τῶν ἀνθρώπων πού ἔχουν ἐργασθεῖ ἱεραποστολικά στήν Ἀφρική, τῶν δωρητῶν καί φίλων τοῦ ἱεραποστολικοῦ ἔργου, τῶν στελεχῶν τῆς Ἱερᾶς Συνόδου, τῆς Ἐκκλησιαστικῆς Κεντρικῆς Ὑπηρεσίας Οἰκονομικῶν καί τῆς Ἀποστολικῆς Διακονίας πού παρακολουθοῦν τήν ἐκδήλωση ζωντανά ἀπό video wall στήν Αἴθουσα Τελετῶν τοῦ ἰσογείου χώρου, τῶν Στελεχῶν τοῦ Ρ/Σ τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος πού ἀναμεταδίδει ζωντανά τήν ἐκδήλωση, τῶν Στελεχῶν τοῦ Κέντρου Στήριξης Οἰκογένειας, τοῦ βυζαντινοῦ χοροῦ «Ἀντιφωνικός Μέλος» πού διανθίζει, ὑπό τή διεύθυνση τοῦ Πρωτοψάλτη κ. Γεωργίου Καμαριάρη, μέ ὕμνους τῆ συναξή μας, καί ὄλων σας ὡς ἐκλεκτῶν φίλων.

Ἡ Ἐκκλησία ποτέ δέν ξεχώρισε τήν ἀλήθεια της ἀπό τή ζωή της. Ἡ κάθε φάση τοῦ ἐκκλησιαστικοῦ βίου, ἡ διοίκηση, ἡ τέχνη, ἡ φιλανθρωπία, ὁ μοναχισμός, εἶναι βιωματικές φανερώσεις τῆς καθολικῆς ἀλήθειας, Οἱ ἀντικειμενικές δομές ἢ μορφές ἔκφρασης τοῦ ἐκκλησιαστικοῦ βίου προέκυψαν ἀπό τή «λειτουργία» τῆς εὐχαριστιακῆς συναξῆς τῶν πιστῶν, ἀπό τήν πραγμάτωση τῆς ἀλήθειας αὐτοῦ τοῦ σώματος. Καί καθιερώθηκαν σάν δυνατότητες φανερώσεως αὐτῆς τῆς ἀλήθειας καί ὄχι γιά νά ἐξυπηρετήσουν ὀργανωτικές σκοπιμότητες. Ἡ μοναδική ἀνάγκη πού συνέστησε δομές ἢ θεσμούς, κείμενα, δόγματα, κανόνες μέσα στήν Ἐκκλησία ἦταν ἡ ἐσωτερική ἀναγκαιότητα πραγματώσεως τῆς Ἐκκλησίας ὡς σώματος τοῦ Χριστοῦ, ἐνώσεως τοῦ Θεοῦ μέ τόν ἄνθρωπο.

Μέσα σέ αὐτό τό θεολογικό πλαίσιο λειτουργεῖ ἡ Ἀποστολική Διακονία τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος πού ἰδρύθηκε πρὶν 83 χρόνια καὶ ἀποτελεῖ Ἐκκλησιαστικό Ὄργανισμό, αὐτοδιοίκητο καί αὐτοχρηματοδοτούμενο, ὁ ὁποῖος τελεῖ ὑπὸ τόν ἔλεγχο καί τήν ἐποπτεία τῆς Ἱερᾶς Συνόδου τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος. Ἡ ἱεραποστολή, ἡ κατήχηση, ὁ πολιτισμός, τό Φοιτητικό Οἰκοτροφεῖο μέ τό δυναμικό του, κοινωνικές δράσεις, ἡ εὐθύνη γιά τίς ἐκδόσεις τοῦ θεολογικοῦ λόγου καί τήν ποιότητα τους, τά βιβλία γιά παιδιά, οἱ Σχολές Κατήχησης καί Νοηματικῆς Γλώσσας, τό Τυπογραφεῖο, τό Βιβλιοδετεῖο, τά πανεπιστημιακά τμήματα διδασκαλίας τῆς ἑλληνικῆς γλώσσας στό ἐξωτερικό καί τό ἐσωτερικό, Ἀθήνα καί Ρώμη, γιά ἀλλοδαπούς ὀρθοδόξους καί ἑτεροδόξους, ἀκόμη καί γιά ἀγνωστικιστές νέους πού ἀποστέλλουν ἱεραποστολικές Ἐκκλησίες, ἡ ἀνταλλαγή ὑποτροφῶν, τά 5 Βιβλιοπωλεῖα, τό κατάστημα ἐκκλησιαστικῶν εἰδῶν καί ὑφασμάτων, ὅλη αὐτή ἡ δραστηριότητα σέ διορθόδοξο καί διαχριστιανικό ἐπίπεδο, εἶναι ἀποτυπώσεις πού ἐξυπηρετοῦν μία ἀνάγκη: νά περιγράψουν, χωρίς αὐτή ἡ περιγραφή νά ἐξαντλεῖ ἢ νά ὑποκαθιστᾷ τήν πληρότητα τῆς ζωῆς τῆς Ἐκκλησίας, τήν ἀγαπητική, φιλανθρωπική στάση της ἀπέναντι στόν ἄνθρωπο, ὡς ἀποτέλεσμα τῆς νίκης πάνω στό θάνατο καί τῆς Ἀναστάσεως ἐν Χριστῷ. Αὐτό εἶναι τό ἔργο τοῦ Παρακλήτου, ἡ ἀποστολική διδαχή, ἡ κληρονομιά τῶν Ἑλλήνων Πατέρων καί τῶν ἱεραποστολικῶν ἀγίων μορφῶν τῆς Ἐκκλησίας.

Παρακαλῶ νά μοῦ ἐπιτρέψετε νά ἀναφερθῶ πρακτικά σέ ἕνα βασικό πυλῶνα ὑπαρξῆς καί δράσης τῆς Ἀποστολικῆς Διακονίας, τήν ἱεραποστολή, καί νά δώσω μόνο τό ἱστορικό της περίγραμμα πού καθημερινά ἀποτυπώνεται στήν ἐκκλησιαστική, κοινωνική καί πολιτιστική καθημερι-

νότητα τῶν ἀνθρώπων τῆς Οἰκουμένης. Καί θά δώσω μόνο τό ἱστορικό περίγραμμα, διότι ὅταν ἔχεις κοντά σου, ἐνώπιόν σου, τόν Πνευματικό Πατέρα τῆς Ἀφρικῆς, ἕναν ἄνθρωπο πού ἔχει ἀναλώσει τή ζωή του στήν ἱεραποστολή μαζί μέ τούς συνεργάτες του, λόγοι διακρίσεως ἐπιβάλλουν τήν σιωπή.

Τό ἱεραποστολικό ἔργο τῆς Ἀποστολικῆς Διακονίας, μέσα στό πλαίσιο τῆς κανονικῆς ἐκκλησιαστικῆς ἀλληλεγγύης, ἀγκαλιάζει ὄχι μόνο τήν Ἀφρική, τήν Ἀσία, τήν Ἄπω Ἀνατολή, τήν Λατινική Ἀμερική, ἀλλά καί τήν Εὐρώπη, τά Βαλκάνια, τίς χῶρες τοῦ Πατριαρχείου Ἀντιοχείας καί Ἱεροσολύμων, καί τόν Ἑλληνισμό τῆς Διασποράς. Τό ἐνεργῶς ἤσυχο καί ἀθόρυβο αὐτό ἔργο τῆς Ἀποστολικῆς Διακονίας ἔχει καρποφορήσει καί καρποφορεῖ σέ πολλές πλευρές τῆς ἱστορίας τῆς οἰκουμένης, τῆς Ἐκκλησίας καί τῆς Πατρίδας μας.

Τό ἔργο αὐτό τῆς Ἱεραποστολῆς ξεκίνησε μέ ἕνα πρωτοποριακό γιά τήν ἐποχή του τρόπο τό ἔτος 1929, ὅταν ἡ Ἐκκλησία τῆς Ἑλλάδος δημιουργεῖ τό Συμβούλιο Ἱεραποστολῆς καί ἀποφασίζεται, διά Νόμου, τό 1936, ἡ ἴδρυση τῆς Ἀποστολικῆς Διακονίας. Ὁ πρῶτος, ὅπως βρῆκα στά ἀρχεῖα τῆς Ἀποστολικῆς Διακονίας μετά ἀπό ἔρευνα, πού θέτει τό θέμα τῆς ἐξωτερικῆς ἱεραποστολῆς εἶναι ὁ πρῶτος Γενικός Διευθυντής τῆς Ἀποστολικῆς Διακονίας, κατά τά ἔτη 1936-1940, αείμνηστος ἀκαδημαϊκός Δημήτριος Κουϊμουτσόπουλος, Καθηγητής τῆς Θεολογικῆς Σχολῆς Θεσσαλονίκης καί τῆς Ριζαρείου Ἐκκλησιαστικῆς Σχολῆς, μαθητής τοῦ Ἁγίου Νεκταρίου καί ἄνθρωπος μέ προφητική ἐγρήγορηση. Συγγράφει τετράτομο ἔργο περί τῆς Ἐξωτερικῆς Ἱεραποστολῆς, ὁμιλεῖ γιά τήν ἀνάγκη αὐτῆς καί καλλιεργεῖ μαζί μέ ἄλλους ἀκαδημαϊκοὺς καί Ἱεράρχες τήν ἀνάγκη ἰδρύσεως καί λειτουργ-

γίας τῆς Ἀποστολικῆς Διακονίας καί τοῦ Θεολογικοῦ Φοιτητικοῦ Οἰκοτροφείου γιά Ἕλληνες ἀλλά καί ὑποτρόφους ἄλλων Ὁρθοδόξων Ἐκκλησιῶν πού ἔρχονται στη Χώρα μας μέ τόν θεσμό τῶν ὑποτροφιῶν. Μετά 35 χρόνια, το 1967, ἡ Ἱερά Σύνοδος τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος, ἐπί μακαριστοῦ Ἀρχιεπισκόπου Ἱερωνύμου Α', ιδρύει ἐπίσημα τό Γραφεῖο Ἐξωτερικῆς Ἱεραποστολῆς καί τό 1981, ἐπί μακαριστοῦ Ἀρχιεπισκόπου Σεραφεῖμ, κυκλοφορεῖ τό τριμηνιαῖο ἱεραποστολικό περιοδικό «Πάντα τά Ἕθνη», στό ὁποῖο ἀποτυπώνεται ἡ ἱεραποστολική προσφορά τοῦ Ὄργανισμοῦ καί ἡ συμβολή εὐλογημένων μορφῶν, ὅπως τοῦ π. Χαρίτωνος Πνευματικάκη, π. Κοσμᾶ Γρηγοριάτη, π. Εὐσεβίου Βίττη, π. Ἀντωνίου Ρωμαίου, π. Θεοκλήτου Τσίρκα, π. Βασιλείου Ρίττη, π. Ἰγνατίου Μαδενλίδη, π. Γεωργίου Στέφα, π. Κων/νου Στρατηγόπουλου, τοῦ καθηγητοῦ Ἡλία Βουλγαράκη, τῆς Ὀλγας Παπασαράντου, ἀνηψιάς τοῦ ἀειμνήστου ἱεραποστόλου π. Χρυσοστόμου Παπασαραντόπουλου.

Τό Γραφεῖο Ἐξωτερικῆς Ἱεραποστολῆς τῆς Ἀποστολικῆς Διακονίας, ἀπό τήν στιγμή τῆς ιδρύσεώς του μέχρι σήμερα, κινεῖται σέ συγκεκριμένους τομεῖς μεριμνώντας συγκεκριμένα γιά:

1. Τήν ἀνέγερση καί ἐξοπλισμό ναῶν, ἱεραποστολικῶν ἐγκαταστάσεων, σχολείων, μικρῶν νοσοκομειακῶν μονάδων, ὡς καί ἐπιχορηγήσεις γιά τή λειτουργία τους.
2. Τήν ἀποστολή συγκεκριμένης δωρεᾶς καί τήν ὑλοποίησή της σέ συνεργασία μέ τήν Τοπική Ἐκκλησία.
3. Τήν ἀποστολή ἀνθρωπιστικῆς βοήθειας.
4. Τή μετάφραση θεολογικῶν καί παιδικῶν βιβλίων καί ὁδηγῶν ὑγιεινῆς ἰδιαίτερα γιά τίς χῶρες τῆς Ἀφρικῆς.
5. Τόν ἐμπλουτισμό Βιβλιοθηκῶν σέ διάφορες χῶρες.

6. Φοιτητικές ύποτροφίες καί λειτουργία Φοιτητικοῦ Οἰκοτροφείου. Ἐνδεικτικά ἀναφέρουμε πῶς μόνο τά τελευταῖα 20 χρόνια φιλοξενήθηκαν στό Φοιτητικό Οἰκοτροφείο τῆς Ἀποστολικῆς Διακονίας ὡς ὑπότροφοι 646 φοιτητές ἀπό 56 χῶρες τοῦ κόσμου.
7. Τήν ἐνημέρωση γιά τή διάδοση τοῦ ἱεραποστολικοῦ ἔργου καί τήν ἐτήσια ὀργάνωση, κατά τήν Κυριακή τῆς Ὁρθοδοξίας, «τῆς Ἑβδομάδος Ἐξωτερικῆς Ἱεραποστολῆς».
8. Τή λειτουργία ἱεραποστολικοῦ σεμιναρίου, τήν ἐξεύρεση καί προετοιμασία καταλλήλων προσώπων, γιά νά διακονήσουν τό ἱεραποστολικό ἔργο.
9. Τήν κάλυψη τῶν ἐξόδων μετάβασης συνεργατῶν τοῦ ἱεραποστολικοῦ ἔργου σέ διάφορες χῶρες.
10. Τήν τριμηνιαία ἔκδοση τοῦ ἱεραποστολικοῦ περιοδικοῦ «Πάντα τά Ἕθνη» πού ἀποστέλλεται σέ 5.000 συνδρομητές.
11. Τήν ἔκδοση τοῦ ἱεραποστολικοῦ περιοδικοῦ «Πάντα ταινος», ἐπισήμου Δελτίου τοῦ Πατριαρχείου Ἀλεξανδρείας.

Καί, τό πλέον βασικό:

12. Ἐδῶ καί 40 συνεχῆ χρόνια ἡ Ἀποστολική Διακονία ἀποστέλλει τό μηνιαῖο ἐπίδομα τῶν ἰθαγενῶν κληρικῶν στήν Ἀφρική καί ὅταν αὐτοί ἀποβιώσουν τό ἐπίδομα ἀποστέλλεται ὡς σύνταξη στήν πρεσβυτέρα σύζυγο. Ἐπίσης, ἀποστέλλεται συμβολικά ἕνα μηνιαῖο ἐπίδομα σέ Ἕλληνες μοναχοῦς, μοναχές καί λαϊκοῦς πού ἐργάζονται στό ἱεραποστολικό ἔργο.

Ὅταν ἄρχισε τό πρόγραμμα ἐπιδοτήσεως τῶν ἰθαγενῶν κληρικῶν πρίν 51 χρόνια, εἶχαν ἐνταχθεῖ σέ αὐτό 10 ἱερεῖς. Σήμερα εἶναι 650 καί συνεχῶς γεννᾶται ἡ ἀνάγκη ἐνταξης στό πρόγραμμα καί νέων ἱερέων πού χειροτονοῦνται στίς

ήμέρες μας, γιατί οί ὀρθόδοξες κοινότητες πληθαίνουν. Καταλαβαίνετε ὅλοι πόσο σημαντικό εἶναι αὐτό τό πρόγραμμα γιά τόν ἀπλούστατο λόγο ὅτι τοπική Ἐκκλησία καί ἐνοριακή κοινότητα δέν ὑπάρχει χωρίς ἱερεῖς. Αὐτοί, οί ἰθαγενεῖς κληρικοί, ἀσκοῦν κύρια τό ἔργο τῆς ἱεραποστολῆς. Καί ὅπως λέγει ὁ ἱερός Χρυσόστομος, «αὐτοί στέκονται στή μάχη καί δέχονται τά τραύματα. Ἐμεῖς ἄς τούς βοηθήσουμε, ὅταν γυρίσουν ἀπό τόν ἀγώνα. Ἄς τούς δεχθοῦμε μέ ἀπλωμένα χέρια. Ἄς τούς ἐνισχύσουμε καί νά ἀναστήσουμε τήν κουρασμένη ψυχή τους».

Τά τελευταῖα 52 χρόνια ἡ Ἀποστολική Διακονία ἔχει προσφέρει στόν ἀγρό τῆς ἱεραποστολῆς εὐλογημένες ὑπάρξεις καί πολλά ἑκατομμύρια εὐρώ χωρίς ποτέ καμμία κρατική βοήθεια. Ἡ οἰκονομική ἐνίσχυση ὑπέρ τοῦ ἱεραποστολικοῦ ἔργου προέρχεται ἀπό τόν δίσκο ὑπέρ τῆς Ἐξωτερικῆς Ἱεραποστολῆς πού περιφέρεται στούς ναούς τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος μία φορά τόν χρόνο, ἀπό τίς δωρεές τῶν Χριστιανῶν, ἕνα μικρό Κληροδοτήμα καί τά ἔσοδα πού ἔχει ὁ Ὄργανισμός ἀπό τά βιβλιοπωλεῖα του. Ὅμως οἱ ἀνάγκες στήν ἱεραποστολή εἶναι τεράστιες καί καθημερινές, πολλές φορές δέ εἶναι ἀνάγκες ζωῆς καί θανάτου. Σήμερα, ἡ συμπαράσταση στό ἱεραποστολικό ἔργο χρειάζεται, πέρα ἀπό τήν καλή διάθεση, ὀργανωτικές ὑποδομές, παραγωγικές δράσεις καί πρωτοβουλίες, γιά νά καταστήσεις τό ἔργο τῆς συνδρομῆς βιώσιμο, περιοδικό ἢ ἔκτακτο. Ἔτσι, μέ αὐτή τήν προοπτική, τά τελευταῖα 20 χρόνια ἀνακαινίσαμε ἀκίνητα τοῦ κληροδοτήματος τῆς ἱεραποστολῆς, ἀνακαινίσαμε ἐκβάθρων γῆς τό Φοιτητικό Οἰκοτροφεῖο τό ὁποῖο μεταστεγάσθηκε σέ ἰδιόκτητο ἐγκαταλελειμμένο κτήριο τῆς Α.Δ. 4000 τ.μ. σέ 6 στρέμματα, γιά νά μπορεῖ νά φιλοξενεῖ ἀξιοπρεπῶς 70 καί πλέον Ἑλληνες καί ξένους ὑποτρόφους μέ 99% ἀριστεία. Ἀποφασίσαμε δε πρόσφατα τήν προσθήκη

ένός ακόμη 4^{ου} ορόφου στο Οικοτροφείο, ως και την επέκταση της Τραπεζαρίας και της Βιβλιοθήκης, διότι πληθαίνουν οι αιτήσεις για φιλοξενία άλλοδαπών υποτρόφων της Ίεραῶς Συνόδου, τοῦ Ὑπουργείου Ἐξωτερικῶν, ως και Ἑλλήνων φοιτητῶν πού δέν ἔχουν οικονομικές δυνατότητες. Ανακαινίσαμε, μετά δύο χρόνια ἐργασιῶν ἐπισκευῆς καί συντήρησης, τό Προσκύνημα τῆς Ἁγίας Βαρβάρας, τά ἔσοδα τοῦ ὁποίου στηρίζουν τό ἱεραποστολικό ἔργο. Παράλληλα, μέ δανειοδότηση, προχωρήσαμε στήν ἀγορά νέου ιδιόκτητου τυπογραφείου πού τό ἐκσυγχρονίσαμε σέ μεγάλο βαθμό, διότι, εἶναι ἀπλό: ἂν δέν παράγεις, δέν μπορείς νά ζήσεις καί νά στηρίζεις τό ἔργο σου. Ὅμως ἡ ἀλήθεια εἶναι πιό βαθειά: ἡ Ἀποστολική Διακονία χωρίς Φοιτητικό Οἰκοτροφείο καί χωρίς Τυπογραφείο, πού τῆς ἐξασφαλίζει προορισμό καί βιωσιμότητα, θά εἶχε κλείσει, διότι δέν θά εἶχε καρδιά. Ἐτσι θά ἔσβηνε καί τό θέμα τῆς ἱεραποστολῆς στήν κεντρική ἐκκλησιαστική διοίκηση.

Τέτοια ἐγχειρήματα τά ξεκινᾷς κάνοντας τόν σταυρό σου καί ὁ Θεός εἶναι μαζί σου. Δέν μπορείς νά προχωρήσεις χωρίς Ἐκεῖνον. Χωρίς προσευχή. Χωρίς ὄραμα καί ἐλπίδα. Εἶναι ἕνα θαῦμα πῶς ὀλοκληρώθηκαν τά ἔργα. Ἀντέξαμε, γιατί κάποιοι ἄνθρωποι προσεύχονται γιά μᾶς μέ ἀπλότητα καρδιάς. Ὑπάρχουμε, γιατί τό χαμόγελο τῶν Ἀφρικανῶν ἀδελφῶν μας εἶναι ἱκεσία γιά ὅλους ἐμᾶς. Εἴμαστε, γιατί ὁ Θεός εὐλογεῖ τά μικρά μας ἔργα καί ἀνταποδίδει καρπὸν ἑκατονταπλασίονα γιά νά οἰκοδομεῖται τό σῶμα τῆς Ἐκκλησίας. Εὐτυχῶς, ἡ ἀλήθεια εἶναι μία: ἡ δυναμικότητα καί τά μέσα γιά τό ἱεραποστολικό ἔργο δέν εἶναι ἀνθρώπινα, ὅσο κι ἂν γίνονται ἢ διατίθενται ἀπό ἀνθρώπους, γιατί πίσω ἀπ' ὅλα αὐτά κρύβεται ὁ Κύριος στόν Ὅποιο ἀνήκει ἡ βασιλεία καί ἡ δεσποτεία τῶν καρδιῶν.

Μακαριώτατε Ποιμενάρχα μας ,

Στή σύγχρονη ἐκκλησιαστική μας ζωή ὑπάρχουν ἀσφαλῶς πολλές ἀνάγκες πού ζητοῦν σοβαρή καί ὑπεύθυνη ἀντιμετώπιση. Ἀλλά τό ἄνοιγμα τῆς συνειδήσεως καί τῶν ἐνδιαφερόντων μας στήν οἰκουμενική προοπτική τῆς Ὁρθοδοξίας δέν ἀποτελεῖ παράρτημα ἢ πάρεργο. Ἐντάσσεται μέσα στό καθολικό χρέος καί τό ἦθος τῆς Ἐκκλησίας. Ἡ εὐαισθητοποίησή μας στήν παγκόσμια ἀποστολή τῆς Ἐκκλησίας μας συνιστᾷ οὐσιαστικό στοιχεῖο γιά νά ζήσουμε βαθύτερα τήν Ὁρθοδοξία, πού δονεῖται ἀπό τό μήνυμα τῆς Ἀναστάσεως καί ἀναπνέει στήν ἀτμόσφαιρα τῆς Πεντηκοστῆς.

Μέ τά χαρίσματα πού σᾶς διακρίνουν, ὡς ἄνθρωπο εἰρήνης, καταλλαγῆς καί προσφορᾶς, ὡς ἄνθρωπο ὀραμάτων καί ἐλπίδων, Σᾶς παρακαλῶ νά στηρίξετε στό σῶμα τῆς σεπτῆς Ἱεραρχίας τό ζήτημα τῆς Ἱεραποστολῆς καί ὑποβάλλω ταπεινά τήν παράκληση τό μεῖζον αὐτό θέμα τῆς Ἐξωτερικῆς Ἱεραποστολῆς, μέ τίς κανονικές καί πρακτικές του διαστάσεις, νά τεθεῖ ὡς θέμα συζητήσεως σέ μία ἐπόμενη Ἱεραρχία μέ σκοπό νά ἀναζωπυρωθεῖ ὁ θεσμός αὐτός πού οὐσιαστικά ἐνισχύει καί ἀγκαλιάζει τίς ἱεραποστολικές Ἐκκλησίες χρόνια τώρα.

Ἡ Ἀποστολική Διακονία καλεῖται, μέ Ἐσᾶς πρῶτο, νά συνεχίσει τό ἔργο αὐτό καί νά συστηματοποιήσει τίς πρακτικές δυνάμεις τῆς Ἐκκλησίας. Γι' αὐτό ὑποβάλλω εὐλαβῶς πρὸς Ἐσᾶς καί τήν Ἱερά Σύνοδο τήν πρόταση, τό 2020, τό τρίτο δεκαήμερο τοῦ Αὐγούστου, πού εἶναι κλειστό τό Φοιτητικό Οἰκοτροφεῖο, νά διοργανωθεῖ καί νά φιλοξενηθεῖ ἐκεῖ ἓνα τριήμερο Συνέδριο γιά τήν Ἱεραποστολή μέ τή συμμετοχή ἐκπροσώπων τῶν Ἱερῶν Μητροπόλεων, τῶν Ἱεραποστολικῶν Ἐκκλησιῶν, τῶν Θεολογικῶν Σχολῶν, τῶν Ἀδελφοτήτων καί τῶν Ἱεραποστολικῶν Συλλόγων, τῶν ἀλλοδαπῶν ὑποτρόφων, μέ σκοπό νά γνωρίσουμε ὁ ἓνας τόν ἄλλον,

νά ἐνημερώσουμε ὁ ἕνας τόν ἄλλον καί νά δοῦμε τί μποροῦμε περισσότερο νά πράξουμε γιά τήν ἐνίσχυση τοῦ ἱεραποστολικοῦ ἔργου, τήν δημιουργία ἑνός ἱεραποστολικοῦ δικτύου, τήν ἀναβάθμιση τοῦ Ἱεραποστολικοῦ Σεμιναρίου τῆς Ἀποστολικῆς Διακονίας, καί τήν διοργάνωση μικρῶν ἱεραποστολικῶν σεμιναρίων σέ ὁμορες Μητροπόλεις πού θά φιλοξενεῖται σέ μία τοπική Ἐκκλησία, μία Ἐνορία, ἕνα Μοναστήρι. Εἶναι καιρός ὅλοι νά συνεργασθοῦμε πιό συστηματικά, γιατί οἱ ἀνάγκες εἶναι πολλές καί τά αὐτονόητα ἔχουν παρέλθει. Τό πιό σημαντικό ὅμως εἶναι, μέσα ἀπό αὐτή τή συνεργασία, νά καλλιεργήσουμε τό πνεῦμα τῆς ἱεραποστολῆς καί νά βροῦμε ἀνθρώπους πού θά ἀσκήσουν τό ἱεραποστολικό ἔργο. Γί αὐτό χρειάζεται νά ἐμπιστευθοῦμε ὁ ἕνας τόν ἄλλον, νά ἀγαπήσουμε ὁ ἕνας τόν ἄλλον, νά ὑπερβοῦμε τίς ἐπικαιρικές δυσχέρειες, νά ἐνώσουμε δυνάμεις, νά συνδυάσουμε τήν τοπικότητα μέ τήν καθολικότητα, νά ἐμπνεύσουμε. Αὐτά πού συντελοῦνται σέ παγκόσμιο ἐπίπεδο ἀποτελοῦν νέες προκλήσεις γιά τήν ἐκκλησιαστική συνείδηση καί δράση καί μᾶς δίνουν τήν εὐκαιρία τῆς μαρτυρίας τοῦ Εὐαγγελίου σέ νέες συνθήκες, μέ νέους τρόπους, διεισδύοντας σέ περιβάλλοντα καί ἐπηρεάζοντας νοοτροπίες πού μέχρι τώρα ἦταν κλειστές στόν Χριστιανισμό.

Ὁ Θεός ἔδωσε νά γνωρίσω τόν Μακαριώτατο Πατριάρχη Ἀλεξανδρείας καί πάσης Ἀφρικῆς κ. Θεόδωρο πρὶν τριάντα χρόνια. Ἀπό τότε πού πρωτοσυνάντησα τόν Ἐπίσκοπο Θεόδωρο πάντοτε ἦταν ἕνας ἱεραπόστολος. Ἐνας ἀπόστολος τοῦ Εὐαγγελίου μέ ταπείνωση, μέ πραότητα, μέ εἰρήνη, μέ ἡθος, μέ ἀγάπη, μέ διάκριση, μέ εὐγένεια, μέ ἀπλότητα. Στό πρόσωπό του βρῖσκει ἀπόλυτη ἐφαρμογή ὁ λόγος τοῦ

ψαλτηρίου «πᾶσα ψυχή εὐλογουμένη, ἀπλή». Τά χρόνια, Μακαριώτατε, πέρασαν καί ὁ Θεός, «ἐπιβλέπων ἐπί τήν ταπεινωσιν τοῦ δούλου αὐτοῦ», Σᾶς ἀνέδειξε στή θέση τοῦ Πατριάρχου Ἀλεξανδρείας καί ὅλης τῆς Ἀφρικανικῆς Γῆς, εἰς διαδοχήν τοῦ ἀοιδίμου Πατριάρχου Πέτρου, ὁ ὁποῖος ἠρπάγη αἰφνιδίως γιά τούς Οὐρανούς.

Ὁ μακαριστός προκάτοχός Σας, Πατριάρχης κυρός Πέτρος, ἦταν αὐτός πού στή δική μου καρδιά φύτεψε τήν ἀγάπη γιά τό ἱεραποστολικό ἔργο καί τόν σεβασμό μου πρός τούς ἐργάτες τοῦ Εὐαγγελίου στήν Ἀφρική. Τόν συνόδευσα τότε, μέ τήν εὐλογία τοῦ τότε Μητροπολίτου Θηβῶν καί Λεβαδείας καί νῦν Μακαριωτάτου Ἀρχιεπισκόπου Ἀθηνῶν κου Ἰερωνύμου, στήν Μητρόπολη τοῦ ὁποίου διακονοῦσα, στίς εἰρηνικές ἐπισκέψεις του στό Οἰκουμενικό Πατριαρχεῖο, στό Πατριαρχεῖο Ἀντιοχείας, στήν Ἐκκλησία τῆς Κύπρου, στίς ἱεραποστολικές του ἐπισκέψεις στήν Οὐγκάντα καί στήν Κένυα. Ἐκεῖ συγκλονίστηκα γιά τό θαῦμα τῆς πίστεως πού μπορεῖς νά βιώσεις στήν καρδιά σου, ἀλλά δέν μπορεῖς νά τό ἐκφράσεις μέ λόγια. Ἐμεινα ἀρκετό καιρό μαζί μέ τόν Πατριάρχη στήν Ἀλεξάνδρεια καί στό Καῖρο. Θυμᾶμαι, ὅταν μεναμε στήν Ἀλεξάνδρεια, ἐργαζόμενοι συνήθως τό βράδυ, γιά νά διεκπεραιώσω τήν ἀλληλογραφία καί νά συντάξω τά ἔγγραφα, σέ ἓνα μικρό γραφεῖο, μόνος στήν αἴθουσα τοῦ Μεγάλου Συνοδικοῦ. Ὁ Πατριάρχης Πέτρος ἐρχόταν ἀπλά, ταπεινά καί εὐγενικά, μέ χτυποῦσε στήν πλάτη, ὡς ἀδελφός καί πατέρας, καί μέ καληνύχιζε. Κάποια ἡμέρα ὁ Πατριάρχης, ξαφνικά, μέ ἐκάλεσε στο γραφεῖο του καί μοῦ ἀνακοίνωσε τήν πρόθεσή του νά μέ προαγάγει σέ Ἀρχιγραμματέα τοῦ Πατριαρχείου καί νά προχωρήσει ἀμέσως τή διαδικασία τῆς ἐκλογῆς μου εἰς Ἐπίσκοπον. Ἐσιώπησα στήν παρᾶκληση τοῦ Πατριάρχου. Εἶχα ἀνατραφεῖ σέ ἐκκλησιαστικ-

κά περιβάλλοντα πού μου ἐχάριζαν ἀσφάλεια καί παρουσία ἀδελφῶν. Ἡ λειψανδρεία, τότε, στήν Ἀλεξάνδρεια, καί ἡ μοναξιά τοῦ Πατριάρχου μέ ἐφόβισαν καί δέν ἐτόλμησα νά διαλεχθῶ μέ τήν παράκλησή του. Ἡ ἀτολμία καί ὁ φόβος ὁδήγησαν σέ ἄρνηση.

Δέν Σᾶς κρύβω, Μακαριώτατε, ὅτι αὐτή ἡ ἀτολμία ἦταν ἓνα ἀγκάθι στή συνείδησή μου γιά πολλά χρόνια. Τήν ἡμέρα πού ἡ Ἐκκλησία ἀπροσδόκητα μου ἀνέθεσε τά καθήκοντα τοῦ Γενικοῦ Διευθυντοῦ τῆς Ἀποστολικῆς Διακονίας, ἔνιωσα ὅτι ὁ φιλόθεος Θεός μου ἔδειχνε πλέον τήν ὁδό τῆς διακονίας πού μέ ἔταξε. Δέν ἤμουν κοντά στόν Πατριάρχη Πέτρο, ἀλλά εἶχα στά χεῖρά μου τήν εὐθύνη ὅλου τοῦ ἔργου τῆς ἱεραποστολῆς τῆς Ἀποστολικῆς Διακονίας τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος. Ἡ τότε ἄρνησή μου μεταποιήθηκε σέ θέση καίριας, τεράστιας, ἱστορικῆς, ἐκκλησιαστικῆς καί προσωπικῆς εὐθύνης γιά τήν ὁποία θά δώσω λόγο στόν Θεό. Κατέστην, διά τῆς Ἐκκλησίας, διάδοχος μεγάλων ἀνδρῶν καί εὐσεβῶν ἀνθρώπων πού ὡς Γενικοί Διευθυντές ἐκόσμησαν τήν ἐκκλησιαστική ἱστορία. Τρεῖς ἐξ αὐτῶν ἦταν Πρυτάνεις τοῦ Πανεπιστημίου Ἀθηνῶν καί ἓνας εἶναι Προκαθήμενος Ὁρθοδόξου Ἐκκλησίας, ὁ Ἀρχιεπίσκοπος Ἀλβανίας Ἀναστάσιος, τόν ὁποῖο ἐν εὐχαριστία μνημονεύω γιά τήν ἱεραποστολική παρακαταθήκη πού μᾶς κληροδότησε καί τά τόσα πού μέ ἐδίδαξε κατά τίς συναντήσεις μας. Μέ μοναδική, ὅμως, αὐταπάρνηση διακόνησε τό ἔργο τῆς ἐξωτερικῆς ἱεραποστολῆς καί ὁ μακαριστός προκατόχος μου Μητροπολίτης Χριστουπόλεως κυρός Πέτρος, ὁ ὁποῖος στήν ἐποχή του κλήθηκε νά ἀντιμετωπίσει τό μεγάλο πρόβλημα τῆς μετακίνησης πολύτιμων καί πολλῶν συνεργατῶν τοῦ ἱεραποστολικοῦ ἔργου ἀπό τήν Ἀφρική στήν Ἐκκλησία τῆς Ἀλβανίας λόγω τῆς ἐκλογῆς τοῦ Ἀρχιεπισκόπου Ἀναστασίου.

Μακαριώτατε Προκαθήμενε τῆς Ἀλεξανδρινῆς Ἐκκλησίας,

Σεῖς, πού νυχθημερόν ἀγωνίζεσθε γιά τή διάδοση τοῦ μηνύματος τῆς σωτηρίας, πού περιοδεύετε στίς χῶρες τῶν ἀντιθέσεων, τῶν θλίψεων καί τῶν πολέμων καί εὐαγγελίζεσθε τήν εἰρήνη, ἔχετε στόν προσωπικό Σας βίο μία εὐαγγελική πρωτιά πού δέν μπορεῖ κανείς νά Σᾶς τήν ἀφαιρέσει: «εἶσθε ὁ ἔσχατος, καί ὁ ἔσχατος εἶναι πρῶτος». Πρῶτος στήν ἄσκηση τῆς ἀγάπης, ἔσχατος ὡς ὁ διακονῶν.

Γι' αὐτό, ἡ τιμητική διάκριση πρός τήν Ἀποστολική Διακονία, ἐπί ἡμερῶν τῆς ἐλαχιστότητός μου, ἀντανακλᾷ πρῶτα στό δικό Σας πρόσωπο καί μετά διαχέεται πρός τά πρόσωπα τῶν ταπεινῶν συνεργατῶν Σας σέ ὅλη τήν Ἀφρικανική Γῆ. Ἀποδεχόμενοι μέ ταπείνωση, φόβο Θεοῦ, συστολή καί συγκίνηση, τήν ὑψηλή αὐτή τιμητική διάκριση, ὡς εὐλογία τοῦ Παρακλητοῦ καί ἀνάληψη περαιτέρω εὐθύνης, θεωροῦμε ὅτι αὐτή διαβαίνει τιμητικά ἐπί τά πρόσωπα ὅλων τῶν Ἀρχιεπισκόπων, τῶν σεπτῶν Ἱεραρχῶν πού συμπαρίστανται στό ἱεραποστολικό ἔργο, τῶν Μελῶν τοῦ Κεντρικοῦ Διοικητικοῦ Συμβουλίου, τῶν μακαριστῶν Γενικῶν Διευθυντῶν, τῶν δωρητῶν καί εὐεργετῶν τῆς Ἐξωτερικῆς Ἱεραποστολῆς σέ ὅλα τά μετερίζια, ἐπόνυμους καί ἀνώνυμους, πού μᾶς διδάσκουν μέ τήν ἀγάπη τους στό ἱεραποστολικό ἔργο καί μᾶς ἐμπιστεύονται, τῶν ἀνθρώπων πού ἄσκησαν τό ἱεραποστολικό ἔργο, τῶν ἐργαζομένων στήν Ἀποστολική Διακονία, καί, τέλος, εἶναι ἀντίδωρο μνήμης γιά ὅλους ἐκείνους, κληρι-

κούς, μοναχούς, μοναχές και λαϊκούς, πού, ως ευλογημένες
υπάρξεις και φωτεινές προσωπικότητες, αγωνίσθηκαν και
κακοπάθησαν για την σπορά του λόγου του Θεού και θυσί-
ασαν τά πάντα για τους Αφρικανούς αδελφούς μας. Άς είναι
ή μνήμη αυτών αιωνία!

Έξοχώτατε κύριε Πρόεδρε τῆς Ἑλληνικῆς Δημοκρατίας,

Ὁ γάλλος φιλόσοφος Σάρτρ προέτρεπε τούς ἀνθρώ-
πους νά ἀγαποῦν μόνο τή γῆ. Ὁ ὀρθόδοξος ἄνθρωπος καί ὁ
Ἕλληνας ἀγαποῦν τή γῆ μέχρι τόν οὐρανό! Καί αὐτό μᾶς δίδει
την δύναμη νά ἀγωνιζόμαστε καί νά καταθέτουμε μέ σύνεση
καί πραότητα λόγο για την ἐλπίδα πού ἔχουμε στήν καρδιά
μας.

Μπροστά στό ἔδρανό σας ἔχει τοποθετηθεῖ ἕνα μικρό
κουτί πού περιέχει ἕνα κομποσχοῖνι πλεγμένο μέ πέντε πέ-
τρες πού ἔχουν τά χρώματα τῶν 5 ἡπείρων. Αὐτό συμβολίζει
την παγκοσμιότητα τοῦ ἱεραποστολικοῦ ἔργου και σᾶς τό
προσφέρουμε, ὡς εὐλογία καί ἀναμνηστικό τῆς παρουσίας
ἡμέρας, μέ τήν παράκληση νά προσεύχεσθε για ὅλους ἐμᾶς.

Σᾶς εὐχαριστῶ για τήν τιμή, τήν ὑπομονή καί τήν πα-
ρουσία!